

Felelős szerkesztő
MURANYI JOZSEF.
 Szerkesztőség:
 Kassa, Kossuth-utca 16.
 Telefon: 150.
 Megjelenik minden nap
 délután 5 órakor.
 Egyes szám **2** krajcár.
 (4 fillér)
 Kéziratot nem ad vissza
 a szerkesztőség.

NAPLÓ

KASSA, SZOMBAT, 1909. SZEPTEMBER 18.

ÖTÖDIK EVFOLYAM. — 212. SZÁM.

Előfizetési Árszámok.
 Kassán:
 Egész évre . . . 14.— K
 Fél évre . . . 7.— „
 Negyed évre . . . 3.50 „
 Egy hónap . . . 1.20 „
 Vidéken:
 Egész évre . . . 20.— K
 Kiadóhivatal:
 Kassa, Kossuth-utca 16.
 Telefon: 150.
 Hirdetések petít sor szá-
 mitással díjazás szerinti

A helyzet képe

Kassa, szept. 17.

A politikai krízis napról-napra bonyolultabb. A magyar részről eredő komplikációkat a bécsi politika megszorítja a maga követeléseiével. Amint ismeretes, a vezető katonai körök a hadsereg reform végleges keresztül vitelét sürgetik. A főkérdés, a melyről szó van, a létszámemelés, már évek óta kísért s már a tavaly nyáron elkerülhetetlennek látszott. Közbe jött azonban a keleti bonyodalom és a boszniai annexió, melyek annyira lekötötték a vezető katonai körök figyelmét, hogy a hadügyi reformok kérdése egy ideig szünetelt.

A zavarok elmúltak s a kérdés ismét előtérbe lépett s a helyzetet súlyosítja, hogy a boszniai annexió békés nemzetközi elintézésével úgy Magyarország, mint Ausztria az annektálás államjogi és pénzügyi rendezésének alternatívája elé került.

Ezek az új bonyodalmak csatlakoznak a magyar törekvések egész komplexumához, — amelyben egy sincs, melyet követelni jogunk ne volna, de olyan sincsen, mely kimutathatóan ártalmára volna az osztrák érdekeknek. Az újabb bonyodalmak mellett, melyeknek szerencsétlen elintézése a monarchia nagyhatalmi állását is érintené, Ausztria mereven elzárkózik a magyar követelések teljesítése elől. Egy fél milliárdot megközelítő hadügyi és annexiók költségekről van szó és csinálják a zavart Bécsben, nyílt és titkos támadások, intrikák esője zúdul ránk. Olyan követeléseket támasztanak velünk szemben, melytől most az osztrák közvélemény is megijedt, de azért még sem alkalmaznak józan mértéket, mert láthatóan az a céljuk, hogy felborítsanak minden lehetőséget, amely Magyarországon a válság esetleges elsimulásához vezetne.

A magyar politika súlyos alakulás elé érkezett. Egymásután értéküket veszítik azok a hazafias törekvések, melyeket a magyar államférfiak gondos körültekintése az ország politikai békéje érdekében Bécs számára felkínált. Valami végzetes vakság ült ellenfeleink szemén, mely csak most kezd fölengedni, amikor fenekén vagyunk a bonyodalmaknak. A magyar politika, a teljes aktualitást nyert kérdésekkel szemben, már nem fordulhat

a rövid lejáratu kompromiszumok eszközehez. Ez a felfogás kezd meg erősödni, még azok körében is, akik pusztán a paktumra támaszkodva, kizárólag a választójog megalkotására kinevezendő kabinetre gondoltak.

Jól informált politikai körökből vett értesítés szerint ilyen irányban informálta Wekerle a királyt és az osztrák politikusokat. Wekerle kifejtette a következőket:

Magyarországon még vívmányok árán sem lehet elfogadtatni az ötszáz-négy millió effektív kiadás kvótászerű fedezését. Ausztriában szintén nehézséget okozna a horribilis hadügyi teher.

Az ebben a pontban találkozó magyar érdekek tehát első sorban azt követelik, hogy a költségvetést keresztül vihető összegekre redukálják. Ha ez sikerül, ha ezzel szemben *Magyarország részére közjogi vagy közgazdasági téren számbavehető koncessiókat is biztosítsanak*, akkor lehet beszélni a kibontakozásról a melyet ez a kormány és ez a parlament gyorsabban, könnyebben és állandóbb jelleggel tudna megvalósítani, mint bármely politikai halmazállapotú utóda.

Wekerle fejtegetése aligha maradhatott hatás nélkül azokra, akiknek előadta. Újabb bécsi utazásával két nagyjelentőségű kérdésre kell definitív feleletet nyernie. Az egyik kérdés: *mekkora lehet a költségek redukciója a közös költségvetésben, vagyis minő maximális leszállítás mellett róható meg a számításba jövő katonai érdekek minimuma.* A másik kérdés: *melyek és minő természetűek azok az engedmények, amikkel Magyarország áldozatkészségét honorálni hajlandók odafönn.* Az e kérdésekre nyerendő válaszok alapján ül össze a legközelebbi minisztertanács, hogy ha lehetséges, a kibontakozásuj bázist találjon.

Ez a helyzet képe!

— A régi huszkoronás bankjegyek. Az utóbbi napokban sűrűn fordultak elő az olyan esetek, hogy a régi 1900. évi március hó 31-éről keltezett 20 koronáról szóló (vörös) bankjegyeket piacokon, üzletekben, sőt némely hivatalban is visszautasították azzal az indoklással, hogy ezen bankjegyek értéke már megszűnt. Ez a feltevés nem áll, mert a nevezett papírpénzek még 1910. évi június 30 ig teljes értékükben adhatók ki és fogadhatók el. De még akkor sem szűnik meg azok értéke, mert azt Osztrák-magyar bank valamennyi pénztára e bankjegyeket azontul még hat évig, azaz 1916. évi június 30-ig átváltás végett elfogadják.

A politikai válság.

(Wekerle bécsi utja. — Szelidebb a bécsi sajtó. — A helyzet nehézségei.)

Wekerle Sándor miniszterelnök holnap, szombaton megint Bécsbe utazik, hogy részt vegyen a közös miniszteri értekezlet folytatásán, azután alkalmasint a király fogadja kihallgatáson. A miniszterelnök visszaérkezése óta nem hívott össze formális miniszteri tanácsot s erről csak a jövő hét elején lehet szó, amikor Bécsből hazatér. Ez a minisztertanács fog állást foglalni a kormány további magatartása dolgában. Tegnap Wekerle a királyi kihallgatások után a szokásos informáló látogatásokat sem tette meg minisztertanácsainál, hanem az egész délelőttöt hivatalában töltötte.

Általában az a felfogás — s ezt megerősítik a külső jelek is — hogy a bécsi látogatások a helyzetet semmi irányban sem tisztázzák s hogy kivált a Bécs részéről tapasztalható ridegség a katonai követelésekkel párosulva még az eddiginél is nehezebbé tette a helyzetet, úgy hogy annak legsötétebb megítélését jogosultnak tartják.

Ezzel szemben némi meglepetést kelt a bécsi lapoknak, különösen a „Neue Freie Presse“-nek mai váratlan hangulatváltozása.

Ez a lap vezércikkében ma hibákról beszél, a melyeket Magyarország elkövetett, megrójjá és elítéli a homályosságokat, a melyek Bécs politikájában Magyarországgal szemben megnyilatkoznak s a melyeknek — írja — az lehet a következménye, hogy a dinasztia és a magyar nép jó viszonyát megzavarják, a mire pedig a monarchiának, mint nagyhatalomnak a világ előtt is szüksége van. Az igazi Bécs — írja tovább a „Presse“ — távol áll ezektől a dolgoktól s nem avatkozik sem zavaró, sem elkésérítő irányban ezekben a kérdésekbe. „Magyarország kizárólag a koronával áll szemben, még pedig nem a mienkkel, hanem a magyar koronával, a saját magyar koronájával áll szemben.“ Magyarország nem Ausztriától követel, hanem a koronától s Ausztriának az a kívánsága ebben a nagy válságban, hogy a magyar államférfiak okossága, valamint a koronának tapasztaltsága és életösztöne elhárítsa a közjogi ellenségeskedés kitörését. Bécs nem akarja érinteni Magyarországot, mert tudja, mit tesz az, hozzányulni a magyar tövisbokorhoz.

Hogy mi okozta ezt a hangulatváltozást, az kiderül, ugyane cikk egyéb részeiből, valamint a lap többi cikkeiből: egyrészt a hadügyi kiadások ijesztő emelkedése, a melytől velejében megrendül a zsebét joggal feltő osztrák közvélemény, másrészt annak belátása, hogy ellenséges uton, magyar alkotmányválság felidézésével válságba kerül az egész monarchia. Ezért az osztrák közvéleménynek ez a fontos orgánuma nyíltan megtagadja a közösséget a válságszító politikával, sőt mi szinte példátlan, a felelőséget érte — a koronára hárítja.

Mintha belátnák odaát a régi törvényt, hogy az a kormányzat, mely elnyomja Magyarországot, Ausztriának is csak elnyomója lehet.

A Kazinczy-kör évadja.

Az őszi és téli program.

Kazinczy-ünnep. — Szabad lyceum.

A Kazinczy-kör a nyári szünet után tegnap délután tartotta első választmányi ülését, melyen a tagok majdnem teljes számban jelentek meg. A választmányi ülés Lekly Gyula kir. tan. alelnök vezetése alatt mindenekelőtt a nyári saisonban felmerült ügyeket és azoknak főtítkári elintézését vette tudomásul, majd a téli évad kulturprogramját készítette elő. Így a többek között a Kazinczy Ferenc országos ünnepélyt és a kör kebelében létesítendő Szabad Lyceum intézményt.

Lekly Gyula meleg szavakkal üdvözli a megjelent választmányi tagokat, akik a saison beállásával a Kör működése iránt megjelenésük számával oly örvendetes érdeklődést mutatnak. Felkéri Nagy Olivér dr. főtítkár, hogy a nyári évad ügyeiről tegyen jelentést.

Főtítkári jelentés.

Nagy Olivér dr. főtítkár jelenti, hogy a kör néhai elnöke Münster Tivadar özvegye előtt részvétének kifejezést adott s a halálesetről külön gyászjelentésben értesítette a közönséget és a társegyleteket. A Kazinczy-körhöz az elnök halála alkalmából meleg részvétirat érkezett az eperjesi Széchényi-kör, a szegedi Dugonics társaság, a temesvári Arany János-társaság, a pozsonyi Toldy-kör, a FMKE. és a Muzeumok és könyvtárak főfelügyelőse részéről. — A Városszépítő-Egylet Uránia színházának ünnepélyes megnyitására jelen volt Molnár Viktor kultuszminiszteri államtitkár. Miután az Urániának az a célja, hogy bizonyos nexust tarson fel a kulturegyesületekkel, ennek bizonyosságául, a főtítkár olvasta fel a megnyitó előadás Uránia darabját s egyben tisztelgett is az államtitkárnál. — Sajnálattal emlékezik meg a főtítkár Antallóczy Antal elhunytáról, kinek emlékét jegyzőkönyvében örökíti meg a választmány. Őszintén fájjalja a Kör buzgó és agilis tagjának, Székely Doby Gézának Kassáról való elköltözését. Székely Doby tevékenysége mély nyomokat hagyott maga után a Kör fejlődésében. Ezeknek a bokros érdemeknek elismerését jegyzőkönyvbe iktatják s kivonatban értesítik róla a Kolozsváron tartózkodó volt tagtársukat. — Az ujhelyi Kazinczy-kör megköszönte a kassai Kazinczy-kör részvételét a Kazinczy Ferenc emlékére rendezett ünnepen. — Berzeviczy Albert dr. v. b. t. t. volt kultuszminiszter, a Tud. Akadémia elnöke, dísztaggá történt megválasztását igen meleg hangú levélben köszönte meg.

A Mikszáth ünnep.

A Mikszáth Kálmán jubileumot előkészítő bizottság felhívta a Kazinczy-kört, hogy vegyen részt az országos jubileumi ünnepen. A kör képviselőjét Lekly Gyula alelnök, Nagy Olivér dr. főtítkár és Czobor Alfréd dr. jegyző személyében bejelentette. Együttel elhatározta a kör, hogy az országos jubileumi ünnepség után a rendes irodalmi felolvasó esték egyikét Mikszáth Kálmán írói méltatásának szenteli.

A Kazinczy-ünnep.

Nagy Olivér dr. főtítkár ezután az október hónapban Kazinczy Ferenc emlékére rendezendő ünnepségről számolt be. A

nyár folyamán sikerült megnyernie Berzeviczy Albertet, a Magyar Tudományos Akadémia elnökét, az ünnepi beszéd megtartására. Felkérte továbbá dr. Horváth Balázs premontrai főgimnáziumi igazgatót, hogy az ünnepen Kazinczy kassai szerepléséről tartson felolvasást, a ki a felkérésnek készséggel eleget tesz. Ugy szintén volt szíves elvállalni Komjáthy János színigazgató annak az Odának elszaválását, melyet Szász Károly irt az 1859 iki országos Kazinczy-ünnepre. Ez volna az ünnep programja, melynek keretén belül a kör egy tagja üdvözölő beszéddel és a kassai zenekedvelők dalegylete karénnel szerepel. Az ünnepet október 24-én tartják meg a Schalkházban, s utána ugyanott diszbed lesz. Ha addigra Schalkház nagyterme el nem készülne, a vármegyeházán tartják meg az emlékünnepélyt.

Szabad lyceum

A Kazinczy-kör programjához híven ez idén megnyitja a Szabad Lyceumot, melyet a kultusz-kormány is szerényen támogat, minden előadónak, előadásonként 20 koronát ajánlván fel. Nagy Olivér dr. főtítkár bemutatja, hogy az ez évi Szabad Lyceumon Takács Menyhért dr.: A klasszikus költészet hatásáról a magyar irodalomra; Hoffmann Arnold: Napoleon, mint hadvezér; Kardos Gyula: Magyar viseletek történelmi szempontból; Alkalai Ödön: Wilde Oszkár műveiről; Nagy Olivér dr.: Magyarország és Ausztria politikai története Világos után, címmel tartanak több estére terjedő szabad-előadást.

A lyceumi előadásokhoz egy-egy előadónak a meghallgatására 1 koronás belépőjegyet adnak ki.

Ezután a Kazinczy-kör választmánya elhatározta, hogy az irodalmi estéket ez idén is fentartja s erre vonatkozólag a programot összeállítja. Az irodalmi estéket ez idén zene és énekszámokkal élénkítik.

Szük az elemi iskola.

Az iskolaszék ülése.

Kassa fejlődése és kulturális jelentősége szempontjából nagyon örvendetes dokumentum, hogy a községi népoktatás évről évre szaporodó emelkedést mutat a tanulók számában. Másrészt azonban a város anyagi áldozatkészségét nagyon is próbára teszi ez az örvendetes fejlődés s éppen azért igyekezett Kassa iskoláit az állammal fejájanlani, hogy az emelkedéssel járó költségeket megtakarítsa. Sikerült is keresztül vinni az államosítást s a jövő év szeptemberétől már az állam gondoskodik a kassai népoktatás fejlesztéséről, míg a város átadván az állammal iskoláit és tanítóit, csak a mostani kiadás összege erejéig járul hozzá az iskolai tartáshoz.

A tanulók létszámának növekedését igazolja, hogy ez évben eddig már 3256 leány és tíu gyermek van beírva s ez a létszám tapasztalat szerint január elsejéig még 250 tanulóval szaporodni fog. Már ez évben is tehát beállott a tulzsufoltság. A városnak új termekről és új tanítókról kell gondoskodnia. Különösen a III. osztályokban nagy a tulzsufoltság, úgy, hogy egy hetedik III. osztály felállítására vált szükségessé. A tanügyi bizottság azt javasolta az iskolaszéknek, hogy a hetedik III. osztályt a Feketesas épületben állítsa fel. Az iskolaszék ezt a javaslatot elfogadta s így az új párhuzamos osztály a legközelebb a Feketesason megnyílik.

Az iskolaszék Gaskó Cyulának szem-baja miatt 3 havi szabadságot adott. Tudomásul vette, hogy a közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy a rajzoktatás ne vázrajzok, hanem természet után történjen.

A slöjd-bizottságba beválasztották Wirth József és Koszika József dr. bizottsági tagokat, a tanügyi bizottságba pedig pótlólag Révész Kálmánt és dr. Weisz Belát. Sudy igazgató bejelentette, hogy Angolország Derbyshire városából Temperle tanár levélben felkérte, hogy a kassai slöjdiskola készítményeiből egy kollekciót küldjön. Az iskolaszék intézkedett, hogy a tanács költségén a kollekció elküldessék.

Jön a szintársulat.

Komjáthy jelentése a saisonról.
A társulat új tagjai.

Két hét múlva újból megnyílnak a Kassai Nemzeti Színház kapui. Nyáron át, úgy a színpadon, mint a nézőtérén jelentékeny átalakításokat eszközöltek. Tíz esztendő a kassai színház, s egy évtized nagyon kikezdte a milliós épületet, melyet több felületességgel, mint szerencsével építettek. Komjáthy János, aki most nyári állomásán Brassóban tartozkodik társulatával, október hó 1-én nyitja meg az idei évadot, Földes Imre „A császár katonái” című színművel. A szeptember hónap 29-ére eső jubileumi előadás tehát úgy látszik elmarad, legalább az ünnepség előkészítéséről nem tudunk, noha úgy voltunk informálva, hogy a szintársulat nem fog megfelekedni Kassa színesítésének arról a jelentős dátumáról, mely Kassa város nagymérvű áldozatkészsége s ezzel színészetünk állandó és díszes hajléka fűződik. Ugy látszik, a „legmizerábilisabb színi állomás”, mely építéshonnan Komjáthy tisztelte meg Kassát, — nem szolgál reá annyi figyelemre, hogy színésze egy estét szenteljen ama nevezetes eseménynek, mely tíz év előtt az ország ünnepe volt — a színházavatásnak. Hát jó, ha per, legyen per!

Komjáthy János társulata ez idén számos új taggal frissült fel, akiket művészi hírnevük után nem ismerünk. De talán a hírnevüknél nagyobb lesz a tehetségük. Amiről majd lesz alkalmunk meggyőződni. A női tagok sorában ujak: Jákó Anália anyaszínésznő, Harsányi M. szende és naiva, Megyesi Ilona koloraturénekesnő, Horinyay Janka szubretténekesnő, Sarkadi Sári énekesnő és naiva, Csandó Irma alténekesnő. A társulat ismert tagjai közül megmaradtak: Fáy Flóra hősnő, Komjáthy Terez hősnő, Bodrogi Ilona anyaszínésznő, Etsy Emilia naiva és szende, Váradi Margit énekesnő, Vágóné Margit kómika. A férfi tagok sorában ujak: Tihanyi Vilmos énekes-komikus, Virányi Sándor szerelmes és bonvivant, Barna Andor tenorista, Sziklay József síheder és énekes színész, Ungváry Mór apa és jellemszínész. A mult évi társulattól megmaradtak: Bartha István jellem és hősszínész, Faragó Ödön jellemkomikus, Ujváry Lajos énekes komikus, Majláthy László jellem és társalgó-színész, Bársony Aladár szerelmes-színész, Barics Gyula baritonénekes és Serfőzy György. A társulat karmestere Simándy József. A zenekart a kassai 34. gy. e. zenekara szolgálja.

Bartha István h. igazgató, Komjáthy János megbízásából a napokban Kassára érkezik s a bérletgyűjtést megkezdik.

Legújabb szőnyegek, függönyök, butorkelmék a legnagyobb választékban és legjutányosabb áron

SZÉMAN TESTVÉREK

Felsőm. legn. szőnyeg-, függöny- és butorkelme áruházában Kassa, Fő-u. 62.

HIREK.

— A Kazinczy-kör könyvtára. A muzeumok és könyvtárak országos felügyelősége a kassai Kazinczy-kör könyvtárának gyarapítására 500 korona segélyt utalványozott. A kör választmánya elhatározta, hogy a segély összegéből elsősorban Kazinczy Ferenc műveit és a reá vonatkozó irodalmi munkákat szerzi be. Ez a rendelés már meg is történt, amiről Nagy Olivér dr. főtitkár tett jelentést a választmánynak. Most egy szűkebb bizottság fogja összeállítani a még hiányos Kazinczy-könyvtár beszerzendő műveinek jegyzékét.

— Irodalmi társaság elnöke. Nagy tisztesség és komoly pozíció egy irodalmi társaság elnökének lenni. Az elnök személye kölcsönöz a legtöbb esetben diszt és súlyt a társaságnak, ha az az irodalmi életben tényező akar tenni. A Kazinczy-kör eleinte nem indult kizárólag irodalmi társaságnak. Inkább egy kulturális egyesülés volt, — mely a társadalom azon elemeit csoportosította, akik ha nem is irodalmi emberek a szó produktív értelmében, hanem megértés révén közeli nexusban állanak az irodalommal, művészetrel és tudománnyal. A Kazinczy-kör azóta irodalmi társasággá formálódott. Amikor az új tagoktól megkövetelik, hogy irodalmi működésüköül adjanak számot, csak természetesen, hogy az elnök személye e tekintetben nem eshet külön elbírálás alá. Hisszük is, hogy a Kazinczy-kör elnöki széke nem a tekintélyre vár, hanem szerzett irodalmi értékek koronája leendő.

— Drágább lesz a cukorka. Eddig a kenyér volt a legdrágább csemege s akiknek kenyérré nem jutott, még mindig jól-lakhattak egy kis töltött csokoládéval, amit olcsón lehetett kapni. Most a cukorkának is felmegy az ára. A cukorka- és csokoládégyártás összes nyers- és segédanyagait az utóbbi időben jelentékenyen megdrágultak és az árak még mindig rohamosan emelkednek. Ennek következtében a magyar cukorka- és csokoládégyárosok valamennyien gyártmányaik árát tetemesen fel fogják emelni.

— Nagybeteg grófnő. Tiszadobról jelentik: Hadik-Barkóczy Endre gróf neje néhány nap óta nagybeteg fekszik tiszadobi birtokán. Influenzába esett és állapota nagyon válságos. Elhívták a beteghez Szigeti Gusztáv dr. budapesti orvost, a ki Gábor Adolf dr. támogatásával mindent elkövetett, hogy az életét megmentse. A család tagjai állandóan a beteg mellett vannak.

— „Nyugat.“ Az egyetlen modern irodalmi és kritikai szemle az Ignotus, Osvát Ernő s Fenyő Miksa szerkesztésében kéthetenként megjelenő Nyugat, melynek minden száma elsőrangú irodalmi érdekességű. A Nyugat irányában s hangjában a mai irodalmi törekvések leghűbb kifejezője, érdekes szépirodalmi tartalma mellett gazdag kritikai rovattal rendelkezik, melyben komoly méltatásra talál minden irodalmi kérdés. Most megjelent 18 ik számának, mely a szeptemberi második füzet, a következő rendkívül érdekes tartalma van: Kéri Fál: Egy magyar író a XX. századból, Cholnoky Viktor: Babits Mihály: Vers, Mórincz Zsigmond: Tragédia (Novella), Lengyel Géza: A velencei tárlatról, Füst Milán: Versek, Kosztolányi Dezső: Rilke, Pásztor Árpád: Vers, Kádár Endre: Szív (Novella), Broszlovsky Ernő: Az ember függöny, F. Kaffka Margit: Lessnay Anna: Hazajáró versek, Gellért Oszkár: Versek, — A Figyelő kritikai rovat tartalma: R. Auernheimer: Bol-dog mátkaság, Lengyel Menyhért: Felfedezték az északi sarkot, (Karinthy Frigyes) Pásztor Árpád: Tengeren, tengeren túl, (Hegedüs Gyula) Az illatok filozófiája (Babits Mihály). A repülőgép körül (Brosz-

lovsky Ernő). A Nyugat előfizetési ára fél-évre 10 korona, egész évre 20 korona. Mutatványszámokat szívnem küld a kiadó-hivatal: Budapest, VIII. Rákóczy-ut 9. II. 7.

— A balatoni vasut gyorsvonata. A magyar királyi államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a balatonvidéki vasutnak, Tapolcáról délután 5 óra 1 perckor Budapest keleti p. u.-ba induló gyorsvonata, folytatólag folyó hó 15-ike után is, de csak Tapolcától Alsóörsig forgalomban marad.

— A házasság eltévelyedései. A kassa Uránia-színház ma este kezdődő és 3 napra terjedő műsorának egyik kacagató pompás színházi műfilmje: „A házasság eltévelyedései“. Párisi némajáték ez, amelyet Maurice Hennequin írt és szereplői Marly kisasszony, Bouffes a Parisien tagja, Moricey a Varietés, Dechamps a Gymnase tagja. Ezenkívül más számos oly kiváló attrakció van a műsoron, melyek teljes garanciát nyújtanak arra, hogy az érdeklődő közönség szórakoztatásáról e műsor keretében kellőleg gondoskodva van.

— Halálozás. Francz János bádogosmester élete 35 ik évében meghalt. Vasárnap délután temetik.

— Betörés egy gyümölcsös boltba. Három hirhede jómadar: Stefan András, Adamkovic József és Karafa András felhasználva az izraelita ünnepet, betörték Fodor Bertalan gyümölcskereskedő Kossuth-utcai üzletébe s az ott talált gyümölcsöt megdézsmálták. Veszítükre, elcsipte őket a tulajdonos s most a tolvaj triumvirátus a fognázba kerül.

— Katonák civilruhában. Tegnap este az Esztecskő-féle korcsmában nagy verekedés támadt. A korcsmában idogáló vendégek kaptak össze az alkohol hatása alatt. A nagy botránynak a rendőrség közbelépése vetett véget. Bekísérték Sadi Józsefet, Stuvár Imret, Lipták Jánost és Bodnár Istvánt. Ez utóbbi két verekedőről kint, hogy polgári ruhába öltözött tényleges katonák. A rendőrség a katonákat átszolgáltatta a főőrségnek s a maga részéről is megindította az eljárást a verekedők ellen.

— Elsikkasztotta az anyja pénzét. Ligeti Béla 18 éves fiu, anyjának 150 koronájával Sátoraljaújhegyről ismeretlen helyre megszökött. A rendőrség a szökevényt nyomozza.

— Megdézsmált postakosár. Ilyen cím alatt közölt híreinkre vonatkozólag a kassai és posta távirata igazgatóságtól a következő sorokat vettük:

A „Napló“ tek. Szerkesztőségének. Felkérem a tek. szerkesztőséget, hogy a „Napló“ folyó évi szeptember hó 16-iki számában megjelent „Megdézsmált postakosár“ című cikket — amennyiben megállapítást nyert, hogy nem posta, hanem *vasúti* küldeményről van szó — ily értelemben helyesbiteni sziveskedjék. Kassa, 1909. szeptember hó 16. Pál Imre posta- és táv. ig.

A helyreigazító sorokat szívesen közöljük s csak az a megjegyzésünk, hogy a rendőrség által kiadott jelentésben postakosárról volt szó s így nem vagyunk hibásak, hogy ez a téves közlés megesett.

— Meghívó. A Kassai Kereskedelmi és Iparkamara folyó évi október 3-án megejtendő választásai ügyében f. hó 18-án, szombaton este 9 órakor a Kassai Társas-kör (Fő-utca 10. I.) helyiségében megtartandó nagy gyűlésre a kereskedelmi és iparkamarai választójoggal bíró kereskedő tagjai ezuton tisztelettel meghívotnak. A választások előkészítésére kiküldött végrehajtó bizottság nevében, az intéző bizottság: Balla Adolf, Beller Károly, Binder Ernő, Bródy József, Deutschberger Samu, Engel M. József, Fejér József, Fiedler Szilárd, Fodor Jakab, Fried Armin, Garai Armin, Grosz Adolf, Hajdu Árpád, Haitz Kornél, Herskovic Jenő, Jakobi Lajos, Jung Ignác, Kleinman Mihály, Lieberman Mór, Littman Sándor, Lusztig Nánán, Matzner Samu,

Pártos Géza, Poock Károly, Policzer Izsó Pollák Henrik, Rozman Andor, Rosenberg Bertalan, Schlesinger Albert, Schwartz Mór, Siegelman Dávid, Simonyi Izidor, Sipos Miksa, Szakmáry Kálmán, Tyrnauer Samu, Wald Jakab, Weiser Oszkár, Weisz Ig. Leó, Weisz Ignác, Weisz Izsó, Zilahy Gyula.

TÁVIRAT — TELEFON.

Wekerle Bécsben.

Budapest, szept. 17.

Wekerle Sándor miniszterelnök ma este tíz órakor újból Bécsbe utazik. Holnap részt fog venni a délelőtt tizenegy órakor folytatandó közös miniszteri tanácskozáson. Wekerle ezen bécsi tartózkodása három napra van tervezve. A miniszterelnök előreláthatólag hétfőn érkezik vissza Budapestre és kedden lesz a döntő minisztertanács, melyen a kormány végleg el fogja határozni magát a követendő eljárásra.

Apponyi a király előtt.

Bécs, szept. 17.

Ma délelőtt Apponyi Albert gróf egy óras kihallgatáson jelent meg a királynál. Félhivatalos jelentés azt mondja erről a kihallgatásról, hogy Apponyi csupán a kongrua ügyében jelenik meg a királynál. Több mint bizonyos azonban, hogy a király Apponyinak, mint a függetlenségi párt egyik vezérének véleményét is kikéri a válság dolgában. A politikai körökben ép ezért nagy jelentőséget tulajdonítanak Apponyi mai kihallgatásának. Apponyi kihallgatásának eredményéről azonban csak Wekerle újabb kihallgatása után fognak részletek ki-derülni.

A közös költségvetés.

Bécs, szept. 17.

A közös költségvetés dolgában most sűrű miniszterjárás van a királynál. A horribilis hadügyi költségek ugyanis válság elé vitték a közös költségvetést. Tegnap Bienerth miniszterelnök, ma pedig Aehrenthal külügyminiszter jelent meg a király előtt.

Lányi — nagyváradi püspök.

Budapest, szept. 17.

A nagyváradi püspökség betöltése tekintetében, mint budapesti tudósítónk telefonálja, megtörténik a végső döntő lépés, mely ki fog zárni minden kombinációt. Apponyi Albert közoktatásügyi miniszter ugyanis mai kihallgatása során terjesztette a király elé Lányi József címzetes püspöknek nagyváradi püspökké való kinevezését. Lányi tudvalevőleg nevelője volt a trónörökösnek.

Török küldöttség Budapesten.

Budapest, szept. 17.

Félhivatalosan jelentik, hogy nemso-kára egy török küldöttség indul ismét európai körutra. A küldöttség egy része eljön Budapestre, innen Bécsbe, Párisba és Szentpétervárra mennek.

Az aradi szocialistatüntetés.

Arad, szept. 17.

Az aradi szociáldemokrata párt ma kért engedélyt a felavatandó Kossuth-szobor mellett megtartandó népgyűlésre. A főkapitány, avval az indoklással, hogy akkor ott óriási lesz a forgalom, egy onnan nem messze eső helyre adott csak engedélyt.

Zeppelin III. felszállása.

Bergenzheim, szept. 17.

A Zeppelin III. ma hajnalban tisztán katonai szolgálati célból felszállt. A léghejében egy gyalogsági tábornok, egy ezredes és az öreg Zeppelin foglalt helyet.

A Kassai Jelzálogbank

==== részvénytársaság. ====

Fő-utca 4. szám. ==== Fő-utca 4. szám.

Elfogad betéteket takarékkönyveikére vagy folyószámlára legelőnyösebb feltételek mellett.

Vesz és elad értékpapírokat, arany és ezüst pénznemeket, idegen bankjegyeket. — Átutalásokat bármely külföldi piacra is közvetít.

Tűz- és betörésmentes safe deposit.

Osztálysorsjegyek.

Sorsjegyek részletfizetésre.

Sorsjegycsoportok alakítása.

Minden egyéb bankügylet gyors és előnyös lebonyolítása.

V. E. Uránia Színház.

Mozgófényképek

Műsor szept. hó 17. 18. 19-én.

Az anyakönyvvezető ur falun van. (Kacagató.)

Halászat a jég alatt a Balatonon. (Természet után.)

A házasság eltévelyedései. (Színházi műfilm.)

A csodálatos kaleidoskop. (Színes.)

Műsoron kívüli szám.

A szálloda-tolvajok. (Színházi műfilm.)

Ménes Algeriában. Színes. (Természet u)

A csapdába esett betörő. (Komikus.)

Helyárak: Páholyülés I.—K. I. hely 1.— K. II. hely 70 fillér. III. hely 40 fillér. Gyermek és katonák a fél helyarat fizetik.

Jegyek előre válthatók Quirsfeld János ur üzletében Fő-utca 51. és Radó Béláné dohánytözsdejében Deák F. utca 16. Színházi pénztár nyitva 3/4 6-tól.

Hirdetések felvé-
tetnek a kiadó-
: hivatalban. :

ISKOLA KEZDETÉVEL

fű és leányka

RUHÁK

dús választékban,
legujabb
kivitelben

NEUMANN M.

cs. és kir. udvari szállítónál

KASSA, FŐ-UTCA 27. SZÁM.

Kérjen árjegyzéket.

